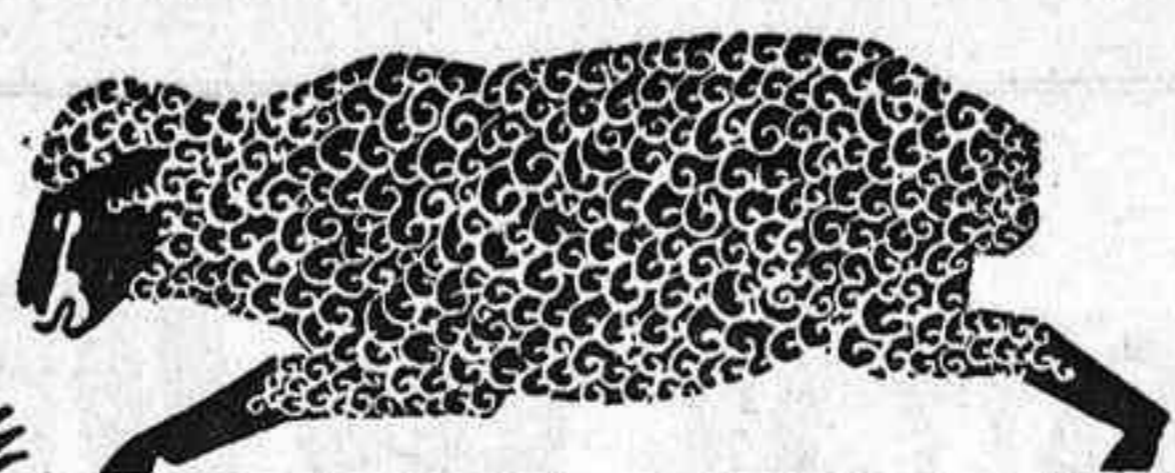

EL BE NEGRE

SETMANARI SATÍRIC.

Perquè puguin menjar els ximpls, han de passar fam els bojos

Any II - Núm. 29

Barcelona, 5 de gener de 1932

Preu: 20 cèntims

Els internats de Sant Boi en fan una com un cove

Sant Boi, 2. — El que era de tómer, ha arribat. No ens referim, ben entès, a cap visita intempestiva del senyor Artêmio Presioso Aiguader, sinó al moviment de protesta, més ben dit, de franca rebel·lió, que ha començat entre els pobres malalts del Manicomí d'aquesta localitat.

Com se sap, és a dir, com se sap a moltes bandes menys a la Generalitat, els internats a Sant Boi fa dies, i setmanes, i mesos, que no mengen perquè la Corporació rectora dels destins de Catalunya, malgrat l'exemple estimulante que els oferia les abrandades aspiracions dels correligionaris de l'Esquerra, no pensa — oblit inexcusable — que els bojos, per a viure, també havien d'alimentar-se.

L'agitació entre els reclosos a Sant Boi ha anat creixent de dia en dia, fins arribar als greus resultats que anem a relatar.

Abans d'ahir, a l'hora del passeig, un pobre alienat va enfilar-se dalt d'un arbre i va engregar el següent discurs:

—Companys! El que s'està fent amb nosaltres no té nom. Nosaltres som sobrealistes, però no fins al punt que la Generalitat consideri que hem de viure sense menjar. Això està bé per als poetes, pintors i polítics honorats, però no per als que tenim la dissort d'haver de viure tancats, sense ni tan sols la esperança de poder sentir mai cap discurs del senyor Giralt.

»Es inútil que el company editoralista de L'Opinió escrigui els seus articles fent els possibles per a imitar la literatura que nosaltres fem en les

estones d'oci, ni que el germà Ventura Gassol porti un pentinat que no seria gens mal vist en aquesta casa. Agraïm aquestes atencions en el que valen, però no n'hi ha prou, companys, no n'hi ha prou!

»Nosaltres també tenim dret a menjar... I com que no ens en donen, no tenim altre remei que prendre determinacions desesperades. Es per això que proposo que, a partir d'avui, ens declarem en vaga, no de la fam, perquè aquesta ja la fem sense ganes, sinó en vaga de cervells caiguts. Es a dir: s'ha acabat de fer el boig! Mentre no ens donin menjar, farem de persones assenyades!»

Una gran ovació acollí les paraules de l'orador. D'entre la multitud sortí un crit de:

—Visca l'Acció Catalana!

—He dit que s'ha acabat de fer el boig!—reprengué, enèrgic, l'orador.— Fem de persones sensates, en senyal de protesta.

Una nova ovació retrunyí en l'espai. Es varen sentir crits de:

—Fora l'Esquerra!

La vaga de cervells caiguts havia començat.

L'endemà dels fets que acabem de ressenyar, una comissió de bojos vaguistes de Sant Boi va presentar-se a la Generalitat per a entrevistar-se amb el President.

—Vostès són... — preguntà, atable, el particular secretari senyor Millàs Raurell.

—Som bojos!

—¿Volen dir—féu, somrient,

en Millàs—que són del Partit? —Som bojos que tenim gana!

—Ah, si encara tenen gana, és que no són del Partit!—reflexionà en Millàs. I els féu entrar de seguida.

El President els va rebre amb tota l'amabilitat d'aquest món. Després d'escollar llurs queixes, els va dir, dolçament:

—Ai, ai! ¿I per què no mengen?

—Perquè no ens en donen!

—Oh! Els dolents! No us donen menjar! I jo que sempre he predicat el contrari!...

—Doncs, miri...

—Però no us espanteu. Jo sóc optimista. En aquesta casa, tots som optimistes. Ara us presentaré en Lluhi, que us explicarà quatre chascarrillos...

—I del menjar, què?

—No sols de pa viu l'home.

O, si no, pregunten-ho a en Giralt. Pel demés, tota la culpa la té l'Anguera de Sojo.

Am amb aquestes arribà a la reunió, esbufegant, el senyor Aiguader:

—M'han dit que aquí hi havia uns pobrets que no menjaven, i he pensat: no me'ls deixaré pas escapar!

—Ja ho veu—feren els bojos, cada vegada més escamats.

—No us espanteu—digué—. Sóc optimista. M'enteneu bé? Sóc OPTIMISTA!

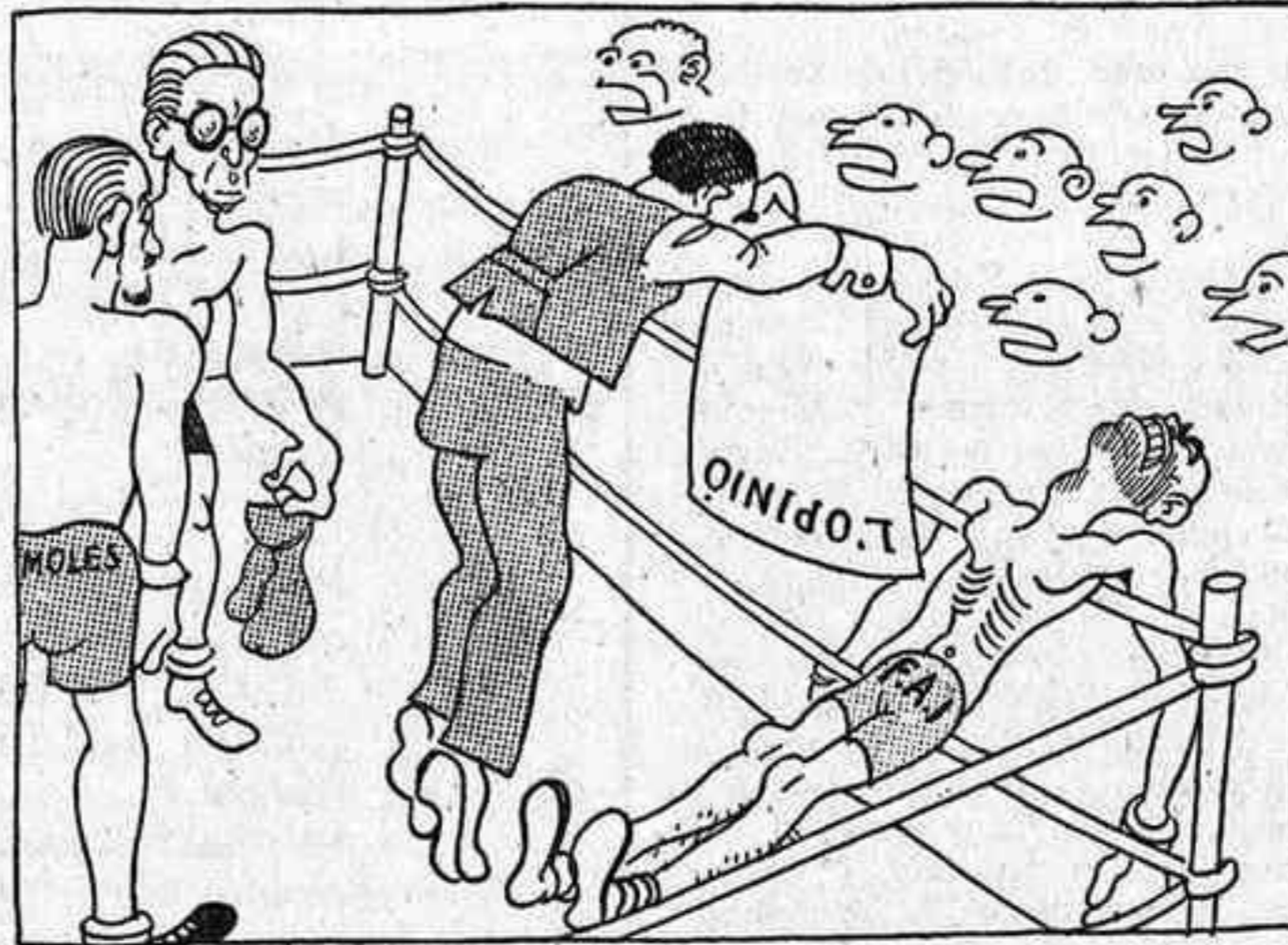
—Som optimistes! — reprengueren, a cor, tots els presents i els absents.

Cinc minuts després, la comissió de Sant Boi era a la Plaça de Sant Jaume.

—Saps què em penso?—digué un dels comissionats—. Em penso que a aquestes també els en passa alguna!

¿Encara no heu comprat l'Almanac d'EL BE NEGRE?

EL SR. ANGUERA PASSA ELS GUANTS AL SR. MOLES

— Jo ja el tenia groggy.
— Mentre el manager no me'l reanimi, tot irà bé.

JOC DE SOCIETAT

«Fem crisi? Va: fem crisi!»

A manca d'altres esplais, el Consell de la Generalitat s'ha decidit aquesta setmana a jugar «a senyors i senyores» o «a papàs i mamàs», políticament parlant. I els ha semblat, amb molt bon acudit, que no hi havia res com fer una crisi. Perquè hi hagi crisi, abans cal que hi hagi govern. Ergo si a Catalunya ha tingut lloc una crisi, senyal que hi ha govern a Catalunya. I, amb aquesta conclusió queden refutades totes aquelles persones que, amb criteri insidiós sostenien que vivim desgovernats.

La cosa s'ha descabdellat com si anés de debò: el President ha evauat consultes — perfectament innecessàries — perquè ja es sabia el resultat per endavant. Alguns d'aquests diàlegs han assolit gran força còmica, com quan Lluís Companys va proposar a l'Avi que nomenessin l'Aragay ministre de Justícia. Macià, per un moment, va deixar de banda la seva expressió d'home-símbol i va picar expressivament l'ullet, com un esquerrà més. Després, amb aquell accent seu de Vilanova, calmosament va preguntar:

—I bé, Companys, com se

us ha acudit aquest personatge?

I en Companys: —L'havia dit només per si passava.

El nou ministeri s'ha presentat als periodistes: no n'hi manca ni un a la llista: hi són tots els que no hi són tot, com va predir una tiradora de cartes, amb frase ambigua, per bé que plena de sentit. Tot seguit els nous ministres han fet declaracions a la premsa.

En Casanoves, Vice-president i Conseller de Foment, ha fet aquestes declaracions:

—La meua actuació serà molt concreta: Foment. La qüestió per ara és l'anar foment, i a fumer dedicaré totes les meves forces. Per ara estem fumuts. I bona nit, senyors, que tinc pressa: la guillotina municipal em reclama.

En canvi el simpàtic Terradellas, Conseller de la Governació amb prou feines ha dit aquesta boca és meua, de por, sens dubte, que la hi robessin alguns companys de partit.

El senyor Janer, ministre de la Beneficència, s'ha presentat davant els periodistes amb la cara un si és no és esperada.)

(Segueix a la pàgina 2, columna 6.)

Les amargors del sucre

El senyor Sunyol, víctima de l'esport i ciutadania

Un dels espies més considerats a la casa, va arribar a la redacció esbufegant, amb un pan de llengua fora de la boca. Li vàrem fer vent i al cap d'una bona estona de prodigar-li tota mena d'atencions va poder articular una dotzena de paraules.

—En Sunyol i Ciutadania ha hagut de marxar precipitadament...

—¿Que potser l'han fet Director General de Comerç?—va preguntar innocentment el nostre director.

—No, no ha pas marxat cap a Madrid. Ha hagut d'anar a Epila, a la fàbrica de sucre, perquè els treballadors se li han insurreccionat.

La notícia s'ho valia, i com que els d'aquesta casa som la gent de les grans solucions, decidírem traslladar-nos en massa a la refinaria d'Epila, propietat del senyor Sunyol i Ciutadania i companys màrtirs. Ens va costar d'arribar-hi, perquè Epila és bastant lluny, però afanyem-nos a confessar que no ens van doldre les penalitats del viatge perquè l'espec-

taele que s'oferi als nostres ulls era d'aquells que se'n veuen pocs.

El senyor Sunyol i Ciutadania amb el cap cobert amb una gorra de cop feta a mida, s'estava fioat dintre un monumental pot de llaua, ampliació d'aquells famosos de la llet condensada «El niño». A la seva dreta es veia la fàbrica del sucre, amb els canons dels mausers de la guàrdia civil que treien el cap per les finestres. A l'esquerra hi tenia quatre o cinc-cents pàgesos, en actitud airada, armats amb forques, aixades, pales i altres eines pròpies de l'ofici d'agricultor. El diputat catalanista, i republicà, i independent, amb una mà aguantava una bandera amb una inscripció que deia «Esport i Ciutadania» i l'altra la tenia aixecada igual com si fos un guàrdia de la porra que deturés la circulació.

Vàrem quedar meravellats davant d'aquell quadre, i com que compreguerem que estava donant una conferència, ens hi vàrem acostar i ens situàrem estratègicament per no perdre ni una sola de les seves paraules.

—Tú, germà obrer — deia mirant a la seva esquerra.— ¿Per què no t'has fet tu encara el lema «República? Monarquia? Esport i Ciutadania!»? Què esperes?

—Què tants romansos— contestaren a cor els pàgesos.— El nostre lema és aquest altre: «República? Monarquia? Sucre!».

—Ah, no! — responia en Sunyol.— Aquest és el meu particular i no me'l pren ningú.

—Com, que no li pren ningú! ¿No havíem quedat que ens repartíem les fàbriques?

—Les de teixits i de filats i d'altres sí, però les de sucre no hi entren.

A la fi, ¿serà governador el senyor Moles?

Quan ja tothom donava per descomptat que el senyor Moles era el nou governador civil de Barcelona, ens arriba, en tancar la present edició, la notícia que, a darrera hora, el senyor Paco Madrid ha posat el «veto» al substitut del senyor Anguera de Sojo.

La nova ha corregut com la pólvora, i ha produït la sensació que és de superar en el Consell de Ministres. En Casares Quiroga s'ha apressat a telefonar al governador de Burgos, senyor Manuel Sugranyes, perquè faci els possibles per fer desistir de la seva actitud al seu amic de tota la vida, Paco Madrid. També l'Utrillo jr. s'ha ofert al govern per posar tota la seva poderosa influència per aconseguir que l'autor d'«El mal que pot fer una dona» retiri el seu veto al senyor Moles.

Què passarà?

Ah! Ah!

Podem dir, només, que fa dos dies que el senyor Paquet Madrid no utilitza cap automòbil del Govern civil. Aquesta enigmàtica actitud fa versemblants els més negres pressagis.

La Lliga. — Llaura, llaura, que jo ja colliré!

amb el cor a la mà.

—¿I doncs allò de la intervenció obrera?

—I que no la tens, germà obrer, la intervenció obrera? Per ventura no hi intervens tu a la fàbrica? Hi intervens tu, hi intervé el director i també hi intervine jo. Tu ets el pobre, el director és el terme mig i jo sóc el ric. ¿Vol res més ben repartit que això?

Però els pagesos no es donaren per satisfets, i brandaren les seves eines menaçant amb assaltar la fàbrica i saquejar-la. Llavors el senyor Sunyol i Ciutadania, mirava a la seva dreta, i amb una veu que li hauria envejat el millor actor de melodrama, clamava:

—Vós, germà guàrdia civil, no tireu. No tireu perquè jo sóc al mig i podria rebre. Espereu, almenys, que jo hagi pogut fugir amb el meu Paekard. No tireu, germà guàrdia civil, perquè si tiràveu gaire, aviat tiràreu més que La Rambla (esport i ciutadania).

Mentrestant els pagesos seguien eridant i bramulant, i els guàrdies civils des de dins de la fàbrica, amenaçaven amb engegar els mausers.

Ens vàrem acostar al pot de llaua, i entrevistàrem al senyor Sunyol i Ciutadania.

—¿Així, què ha passat a fi de comptes?

—Que els obrers s'han revolucionat, han tancat els guàrdies civils dintre la fàbrica, i no els volen deixar sortir.

—¿I vostè què hi diu amb tot això?

—Que no ha de passar res, i que tot s'ha d'arreglar amistosament.

—¿I La Rambla d'aquesta setmana què hi dirà?

—Publicarem dos articles de costat, l'un escrit per un fabricant i l'altre per un sindicalista, incitant a la concòrdia. Al mig hi posarem un dibuix de l'Opisso, demostrant que aquestes discussions entre els guàrdies civils i els obrers, en surt sabotejada la República i que els enemics del règim, o les panteres de la reacció i els cavernícoles s'ho estan mirant des de la barrera i s'engreixen de tanta satisfacció.

—¿I de la guàrdia civil no en dirà res?

—Publicarem un gran article elogiant sense reserves als germans guàrdies civils.

—Però aleshores potser el germà obrer...

—Al germà obrer li recomanarem que s'instrueixi i que quan estigui ben instruit aleshores parlarem de tot el que convingui. Cultura, senyors, cultura!

—I vol dir, senyor Sunyol i Ciutadania que un dia de tant passar la maroma no se'ls trenca i tots plegats no s'hi partiran la nou del coll?

—Només faltaria. Es veu que aquestes ximples van llegir La Rambla i se la van prendre en serio i això no s'hi val.

—Es clar que no s'hi val.

—Que se l'hi prenguessin els que em van votar, passi, però aquí no som a la Catalunya Lliure i per alguna cosa hi ha l'Ebre entre mig, no li sembla?

—Vostè ho entén, senyor Sunyol, vostè ho entén. Xòqui-la, estigui bo i que vagi bé.

—I el vàrem deixar ficat dintre el seu pot monumental, predicant esport i ciutadania, el seu sagrat lema.

COM PLEGA «LA HUMANITAT»

Es costum fer informacions de «com es fa tal diari o tal altre», però nosaltres ara en voldríem fer una de contrària: explicarem com es fa que un dia plegui un diari.

Aquest diari pot ésser «La Humanitat»: i la cosa va així:

Comença l'administrador per adonar-se que cada dia es venen menys exemplars; paral·lelament, l'anunci no puja; més aviat cedeix. Aleshores conferència amb el director.

El director i ell coincideixen que cal fer un esforç; per exemple, ensenyar català als redactors i col·laboradors del diari.

Però això donaria massa feina.

Un altre remei més fàcil: extreure les estridències. Hom el prova: cada cop els que no són radicals o esquerrans o bé exmonàrquics com en Pich, reben (o no reben, perquè hi ha gent que hom no rep) els qualificatius més truculents i vertiginosos.

Però res... res... el diari es desinfla... la subscripció baixa... l'anunci es posa malalt...

Llavors no queda més que un partit. Dimitir la direcció el senyor Lluís Companys i anunciar la col·laboració imminent d'un gran home; però, cal ni l'Artemi Aiguadé amb guants de boxa no hi podria res... res.

Finalment un dia, hom treu el cartell del baló, deslloga el pis; ven els mobles i... bona nit tingui.

Heus aquí com pot plegar un diari, per exemple, «La Humanitat».

EL «POBBLE»

La llarga cua de ciutadans de bona fe que havia tingut la paciència d'esperar-se més d'una hora, per una tarda rigorosa d'hivern, al pati dels tarongers de la Generalitat, tot per veure l'Assemblea, tingueren un gest de sorpresa quan, en obrir-se les portes de bat a bat, van adonar-se que, miraculosament, la sala ja era plena de públic.

Els dos pobles, el que s'esperava i el que era dins, es guaitaren amb mútua sorpresa que aviat es canvià en victòria i protesta.

Un des de la cua deia, signant la gent que hi havia al saló, en qualitat de públic:

—Ens ho han omplert de poble artificial.

Ben mirat, era natural; (no el pobbble, sinó la trampa).

EL SENYOR ANGUERA DE SOJO I EL SILENCI

L'ex-governador senyor Anguera de Sojo l'altre dia fou ovacionat durant un entreacte, al teatre Goya.

L'home saludava i no deia res; el públic insistia, però no li arrencà un mot.

Es que no volgué allargassar l'entreacte d'una manera inútil... i indefinida.

Car el silenci és or i, la paraula, que en el comú dels mortals és argent, en boca del senyor Anguera de Sojo, risca de donar-nos tot el canvi en «calderilla».

Els fadrins de Sant Boi

(Cançó popular catalana)

*El bojos de Sant Boi
diu que no mengen gaire;
diu que ara han de menjar
els «revolucionaires»,
tralarà,
els «revolucionaires»,
tralarà.*

*De cara al pressupost,
molta fatxenda gasten;
tots volen sé empleats,
prò dels que no treballen,
tralarà,
prò dels que no treballen,
tralarà.*

*Prou que ho sap en Giral,
en Giral i molts d'altres.
—La Generalitat
s'ha fet per a nosaltres,
tralarà.
—S'ha fet per a nosaltres,
tralarà.*

*—D'on treurem els diners,
d'on treurem or i plata?
—Dels bojos de Sant Boi;
que els bojos poc que parlen,
tralarà.
que els bojos poc que parlen,
tralarà.*

*—No parla pas cap boig,
que en Martí Esteve parla;
Martí Esteve ha parlat;
en Giral fa una ganya,
tralarà,
en Giral fa una ganya,
tralarà.*

*—Nois, s'acaba el menjar,
nois, el menjar s'acaba,
¿i ara de què viuran
els correligionaris?
tralarà,
els correligionaris?
tralarà.*

*—Haurem de treballar,
que és el que ens fa més fàstic,
com a negres o a rucs,
o bé fer de captaires,
tralarà,
o bé fer de captaires,
tralarà.*

*—O atracar pels camins
xofers i traginaires,
o guanyar eleccions
amb força tupinades,
tralarà,
amb força tupinades,
tralarà.*

EL BLOCH ELS VA PER DINS

Un amic nostre, persona amant de les petites observacions, que tot sovint duen a grans descobertes, ens ha fet fixar que «La Humanitat» dedica sengles gasetilles plenes de la dolçor més manyaga, als «blocs» que surten enguany: «Bloc Bonavia», «Bloc Manelic», «Bloc Guimerà», «Bloc Jaca». Cert, en aquestes gasetilles, hi palpita una enyorança que us trenca el cor.

XIRAPERALAUISME A LA TERUPALCA POTENCIA

Monova, poble de la província de Saragossa, frueix de l'Ajuntament que segueix:

Alcalde, Josep Artal; tinent d'alcalde, el seu cunyat Rafael Lerin; regidors: Antoni Artal, Silveri Artal, germans de l'Alcalde; Martí Cazo, cosí germà de l'alcalde i casat amb una neboda d'aquest, Joaquim Barberan, oncle de l'alcalde.

Com anell al dit, Jaume Herro, cosí de l'alcalde i dels altres regidors, fa de secretari d'aquest xiroi i cofoi Ajuntament.

De manera que si en sessió municipal, l'alcalde digués «germà regidor», no és simplement una metàfora, com en el cas d'en Gassol a la Generalitat.

Però no hi ha por; i no celebren mai sessió. Entre parents seria grotesc.

Són, a més, monàrquics. Naturalment: un cas així sols pot donar-se entre monàrquics o gent de l'Esquerra.

POLÍTICA SENTIMENTAL

Aprofitant l'avinentesa del banquet que la Generalitat donà al president del Consell de ministres, Jaume Bofill i Mates s'acostà a Francesc Macià i va demanar-li certs documents relacionats amb els pressupostos de la Generalitat.

I Macià, secament, li va respondre:

—Us donaré tot el que us calgui per a combatre'ns.

De tota manera, pel que es veu a través les declaracions de Bofill a la premsa, el President no el volgué posar en aquesta temptació i no va lliurar-li els documents; car diuen que l'ocasió fa el lladre, i tot podria ser que, llegint, llegint, Jaume Bofill acabés per combatre.

Presentis econòmics per a la diada dels reis

Sovint us haureu trobat que voldríeu obsequiar algun conegut, o coneguda, la diada dels Reis; però no sabeu com trobar una cosa que sigui, alhora, plaent i econòmica. Per això redactem una llista d'objectes fàcils de trobar i que van a cap preu, segurs que els nostres lectors ens en sabran força grat:

Accions del «Suro».

Accions del Banc de Catalunya.

Idees de L'Opinió.

Consells de La Veu de Catalunya.

L'Almanac d'EL BE NEGRE (mal ens està de dir-ho).

La vara del Dr. Aiguader.

Nines amb cabellera feta amb els cabells que cada matí cauen al germà Gassol.

Anells amb dents de llet dels innombrables Xiraus-Palaus.

Volem afegir-hi corbates de segona mà d'en Nicolau d'Oliver, però ens han dit que les fa servir de cordons per a les seves sabates.

La guerra xino-japonesa

Xang Hai. — Han arribat al lloc de les operacions, o sigui al camp de batalla, els senyors Charles Pi i Sunyer i Sunyol i Ciutadania, els quals han predicat la pau entre els belligerants.

Malgrat aquesta heroica actitud, hom creu, per referències oficioses, que en tot el territori xinès ni en el japonès no serà possible col·locar un sol exemplar de La Rambla. — Havas.

«Fem crisi?»

(ve de la pàg. 1)

Un li ha dit: —Exactament, vostè, quin partit representa?

—Exactament—ell ha respost—no cap.

—Així, ¿en qualitat de què seu al consell?

—En qualitat de no res.

—I amb quina significació?

—Nulla.

—I l'actuació que descabde llarà...?

—Sempre en consonància amb la meua significació—ha dit ell, per acabar.

Un núvol de reporters es congregava entorn del Conseller de Justícia, Pere Comes. Dominant-los a tots per la seva mole, en Comes semblava una encarnació d'aquella matrona al·lègica, de formes esculturals que simbolitza la justícia. No podent respondre d'un a un a tots aquells que li adreçaven preguntes, va fer una resposta general:

—Nosaltres, les persones de pes, som més indicats que ningú per a ocupar càrrecs que tinguin a veure amb la Justícia (aquest tenir a veure en el bon sentit de la paraula). A més, la justícia sempre m'ha divertit i per això vaig estudiar per advocat, i vaig aguantar heroicament més d'una carabassa.

—No m'amoïneu, germans, que me n'he d'anar al camp de Tarragona; quan torni, amb el germà Puig i Ferrer, parlarem de la germana cultura.

Si el discurs no us convenç, encara en sé de millors. Abans, en aquells temps llunyans que jo era un cap de brot d'Acció Catalana, en sabia una història de Sant Jordi i el drac, que avui em fa por que faria pudor de sagristà. Però, què dimoni!; un hom per alguna cosa ha anat vestit de capella anys i panys... Vaja, germans, adéu: tot sigui per Catalunya. Fins a tornar del camp de Tarragona.

I Ventura Gassol s'esquivà amb aquestes paraules.

El senyor Giral és el de sempre:

—Em trobo en el cas de no saber ni un borrall de Finances; però en Macià és un home extraordinari. M'ha confirmat.

—Una nata, senyor Giral?

—No; vull dir que m'ha confirmat en el càrrec. I, ben mirat, per què no havia de fer-ho? Estem davant d'un moment massa hermós per pensar en aquestes futeses. Tot això de les finances són armes al hombre; tampoc vostès no saben d'escriure i s'estan als diaris.

—Però vostè és de l'Esquerra o radical?

—Tot és u; abans, en els meus temps, d'això se'n deia radical i ara de l'Esquerra.

Notes de Societat

El prohòm esquerrà senyor Aragai aviat inaugura un «Institut de beautes» al carrer de Sepúlveda, similar als que havia dirigit, amb tant de tacte com d'èxit, a Sabadell. Hom diu que per aquesta raó, el seu amic senyor Companys abandona la direcció de La Humanitat.

2 QUARTS DE 7 DEL MATÍ AL MINISTERI D'HISENDA

Sr. Carner.—Encara estem així? I els pressupostos, què?

LA BORSA & LAVIDA

COTITZACIONS

Moles esmolades	102
Fais oscades	0'02
Accions Nicolaus-Marcelinos	127
Humanitats, humitats i altres companys	0'02
Personal eventual, temporer i altres personals.	Manquen dades
Hospicis i Manicomis	Manquen pessetes

Les Moles estan a punt d'esmoliar els canons de totes les pistoles dels guardes d'assalt, al primer assalt carnavalesc que es presenti. Les accions catalanes van pujant a pas segur i ferma la mirada. La Humanitat a punt d'extingir-se i, per tant, a punt de celebrar-se el tan esperat Judici final.

Les dades que manquen per a la cotització dels personals eventuals no alteraran el resultat.

El vell 1931.—¿I a aquest ximple de dibuixant no se li ha acudit res més que fer aquesta caricatura? Em sembla que hem mereixo millor tracte.

El Sr. Duran i Ventosa ens explica les seves sensacions republicanes

Sobrats per la immillorable impressió que anunciava La Veü que havia produït la carta del seu il·lustre Francese Cambó, que abans era il·lustre amic i ara és il·lustre a seques, decidírem anar a veure algú, ja que la proximitat de les festes de Nadal ens impedia d'anar a veure l'il·lustre interessat, ja que prou explícit és l'adagi que diu «per Nadal cada ovella al seu corral», i tenint El Be Negre el seu, hauria estat una greu infidelitat passar-lo amb el senyor Cambó.

Es per això que decidírem anar a veure el senyor Duran i Ventosa, don Lluís, que trobarem casualment al seu pis del carrer de Duran i Bas, el carrer del papà, com diu ell.

—Som republicans—ens digué tot seguit i sense embuts.

—Ja haurà llegit la carta que des de Madrid l'il·lustre Quico envia als seus amics de Madrid.

—Sí... en ténien referències.

—Encara que la carta va per als de Madrid, nosaltres, com que l'hem llegida a La Veü, ens la fem nostra. Com diu la mateixa Veü, el to enlairat de les declaracions de Francese Cambó requeria realment aquest respecte.

—Sí, havien de produir sensació: eren una novetat tan gran...—continuem.

—S'equivoca, jove, interromp don Lluís—i agafant La Veü llegeix: «Cal confessar, però, que, per a tots aquells qui, anys ha (això sembla d'en Ferran i Mayoral però no ho és, puc dir-li de bona tinta), qui anys ha seguit el seu mestratge, aquestes declaracions no contenen cap novetat». No contenen cap novetat! Ja ho veu, jove, com vostè s'equivocava.

No són sinó l'aplicació de la seva doctrina i la seva conducta de sempre a les circumstàncies d'ara, segueix, aquest cop recitant. Hi trobareu aquella constant afirmació de l'accidentalitat de les formes de govern. Nosaltres hem dit sempre que al país no li interessa en definitiva el continent, sinó el contingut, la cosa es ben clara.

—Comprenem; vol dir que no els interessa Europa, Asia, Àfrica, Amèrica i Oceania, que són continents, sinó el contingut, és a dir, el contingut.

—Així; i res més que el contingut.

—Així vostès són republicans.

—Entenem-nos; ara que hi ha República, som republicans;

quan hi havia monarquia érem monàrquics i, si n'hi tornés a haver tornariem a ésser-ho més que mai fins que es tornés a proclamar la República.

—Així, les eleccions d'Abri...

—Les eleccions d'Abri, precisem, del dotze d'Abri, s'efectuaren d'una manera irregular perquè la República no es presentava i va ésser proclamada. A més, tothom sap que la proclamació es fa sempre abans de les eleccions i la del 14 d'Abri es féu precisament dos dies després, i no pas per la Junta del Cens, precisament.

—Però, vostè, ¿com ho faria?

—Nosaltres ho farem millor. Com ara ja s'ha vist que la República podia sortir elegida en unes eleccions i com que a nosaltres les formes de govern són absolutament indiferents, quan vinguin les eleccions presidencials de la mateixa manera que es presentaran diversos candidats a la Presidència de la República, proposarem que es presentin també diversos candidats al tron i qui guanyi, guanyarà.

—Però si guanya un rei, com ens ho farem perquè torni a haver-hi eleccions per veure si surt un president?

—Molt senzill, amb unes eleccions com les del 12 d'Abri, que precisament es varen fer sota el règim monàrquic. Per això a nosaltres ens és indiferent el règim: si haguéssim viscut en règim republicà hauria estat impossible de proclamar la República! ¿Veü ara la nostra tàctica?

—I, com li prova?

—El Nadal?

—No, la República.

—Ah!... Home... bé... bastant bé... li diré, això de l'inquilinat si el treuen dels pisos de vint-i-cinc duros, serà una gran reforma, perquè... el que té família i ha de pagar-ne dos o tres, és una càrrega; una forta càrrega.

—I el senyor Cambó? ¿Quan vé?

—Ah... això no es pot dir! Ara, precisament està seguint a París un curs de cerimonial republicà amb M. de Fouquières per si algun dia torna a ésser ministre de Finances i ha d'organitzar alguna cosa d'aquestes. A en Prieto li havien ensenyat a can Berlitz i així li va sortir.

FERNANDO DE LOS RIOS A L'AFRICA
—Nosaltres, els vàrem ensenyar de fugir. Ara ells ens ensenyaran a confegir.

UNA MOSTRA DE L'ALMANAC

Com es fa i es desfà "El Be Negre"

Si haguéssim de dir la veritat, tota la veritat i res més que la veritat, diríem que EL BE NEGRE es fa de qualsevol manera. I un cop escrit això, ja hauríem acabat la feina. Però una explicació tan somera no satisfaria ningú: ni els incomprensibles lectors, ni en Pociello Forradellas, ni nosaltres.

De manera que haurem de fer de redacció interí, perquè l'efectiu fa temps que no sabem on para. Per confidències dels nostres espies particulars, sospitem que està una mica enfeinat en l'atrancament d'estances i en el tràfec de blanques.

L'acte sol celebrar-se en el nostre saló de — naturalment — actes. Una habitació severament decorada de negre. A les entrades a la Redacció d'EL BE NEGRE?

Aspirant. — Exacte.

S. — Com esteu de moral?

A. — Malament, senyor.

S. — Expliqueu-vos.

A. — Tinc catorze fills naturals, vaig prendre part a l'assalt de la Caixa d'Estalvis de Terrassa, sóc admirador d'en Roc Boronat i llegeixo tots els articles d'en Màrius Aguilar.

S. — Vaja, bon començament.

I de religió, què?

A. — Sóc escèptic.

S. — Expliqueu-vos més clar.

S. — Vull dir que sóc catòlic.

S. — Entesos. Com nosaltres.

I d'humor, com estem?

A. — Pràctic, de preferència, la broma grollera i de mal gust.

S. — Això marxa! ¿I les vostres pretensions econòmiques?

A. — Tota la vida he fet de periodista.

S. — Què voleu dir amb això?

A. — Que tota la vida he fet de periodista.

S. — No ho entenc.

El President, (adreçant-se confidencialment al Secretari).

—No siguis ase! Vol dir que està avesat a no cobrar.

A. — Justa!

S. — Ah!, si és així, excellent.

Jo sospitava, més aviat, que volíeu dir que no sabíeu llegir ni escriure.

A. — D'això tampoc en sé.

S. — ¿Dones com és que voleu ésser redactor d'EL BE NEGRE?

A. — Perquè m'han dit que era un periòdic imparcial i conservador.

S. — No us han enganyat. Aquestes són, efectivament, les nostres característiques principals. Però també en tenim d'altres que val la pena que no ignoreu. Per exemple: ¿ameu la insidiosa?

A. — Sí, senyor.

S. — I la injúria?

A. — També.

S. — I la baixa delació?

A. — Encara més.

S. — Us agrada el vi?

A. — Massa.

S. — I la morfina?

A. — Uii!

S. — I la cocaïna?

A. — Uii, uii!

S. — I l'aspirina?

A. — Uii, uii, uii!

S. — I les donotes?

A. — Calli, bojo, calli.

S. — (als senyors del Tribunal). Deliberem, senyors?

Els senyors del Tribunal. — Deliberem.

(Deliberem)

S. (a l'Aspirant). — Ja hem deliberat. Quedeu admes.

A. — Aquest i el dia de la primera comunió són els dos dies més feliços de la meua vida.

La Redacció

La sala de Redacció la tenim instal·lada als soterranis dels baixos dels Porxos d'en Xifre. L'entrada, no l'hauríem de revelar, però ja que avui tirem la casa per la finestra, la revelarem, amb la condició que no ho digni a ningú.

L'entrada, pròpiament dita, no és una entrada, sinó varies entrades que estan prudentment instal·lades als llocs més aïllats i dissimulats. Una de les entrades s'obra a sota la taula del despatx d'en Cambó, (Layetana, 30, setè pis). Hi ha una trapa, un ascensor, un corredor decorat amb els accésits més notables de la malaguanyada Sala Mercè.

Qui vulgui llegir el final d'aquest preciós reportatge, haurà de fer el favor de comprar l'ALMANAC d'EL BE NEGRE.

¿MANIOBRA CONTRA CATALUNYA?

—Allò que van dir de mi aleshores de l'afer Bloch, em va fer una pila de gràcia—ens confessa de tot cor el Conseller i Aconsellat de Finances de la Generalitat, senyor Giralt. Després ens allarga un cigar i ens aboca una copeta de Xerès.

—Acabat, ens pregunta.

—Què volen de mi?

—Voldríem que ens il·lustrés un xic sobre aquesta insignificantia dels pressupostos d'enguany.

—Ja ho pot ben dir una insignificantia car, ¿què vol dir tot això comparat amb la paraula de Catalunya? ¿Li sembla bé que entre catalans hi hagi aquestes baralles per qüestions de diner? ¿No som tots germans? ¿I ha vist res més lleig que germans renyint per qüestions d'interessos?

I afegeix amb veu enyorosa: —Tan hermós que és fer els ulls grossos!

—Es clar, és clar—fem nosaltres; però sabem que els boigs de Sant Boi no són d'aquesta opinió. Diu que fa temps que no mengen el que els cal, perquè el Govern de la Generalitat els deu quantitats considerables.

—Ah!—ell ens respon ràpid. ¿Però és que vostè fa cas dels boigs?

—La fam—li objectem—dóna una llei de saviesa als boigs.

—Bah! jove—ens diu en Giralt—, això són frases: per altra banda, bé havíem de pagar el treball desinteressat dels nostres amics els eventuals (ai que dic!) els temporers. Si no, ¿qui vol que ens aplaudeixi les poques sessions que fem de l'Assemblea?

—Exacte—fem nosaltres.

—¿Ho veu, home, com l'he convençut?—diu ell—. Vostès els intel·lectuals i els periodistes sempre ho volen dur tot a la punta de l'espasa. I la vida no és així. Cregui'm: 2+2, en política, de vegades fa 3, de vegades 5, a cops 6 i tot; gairebé mai 4. Martí Esteve, fent números, es gastarà el cervell; però, nosaltres també tenim les nostres matemàtiques, no es pensi 25>5: 25 major que 5. La matemàtica de les votacions.

—Senyor Giralt, passi-ho bé: ens ha convençut: 2 + 4 són 5, 3, 6; mai 4, mentre 25 sigui major que 5. Tot sigui per Catalunya!

Eixint del despatx del flamant Conseller de Finances, passem prop d'una habitació d'on surt un soroll produït per mil insults pronunciatss en sens. Creiem que dins s'estan matant; només ens estranya la calma dels ordenances de la Generalitat, que es passen per all.

Encuriosits, interroguem el primer que se'ns posa al davant:

—Oh, no és res; són xicotets temporers, sap?, que s'entreen a fer de públic per a la sessió del pròxim dia 16.

Professió de fe monàrquica

El senyor Cambó, amb les seves darreres manifestacions, ens ha convençut d'una cosa que ens teníem molt que fos veritat: la Monarquia serà un fet dintre de poc, dintre d'aquest mes mateix i aleshores es complirà la profecia continguda en aquell famós redolíf profètic:

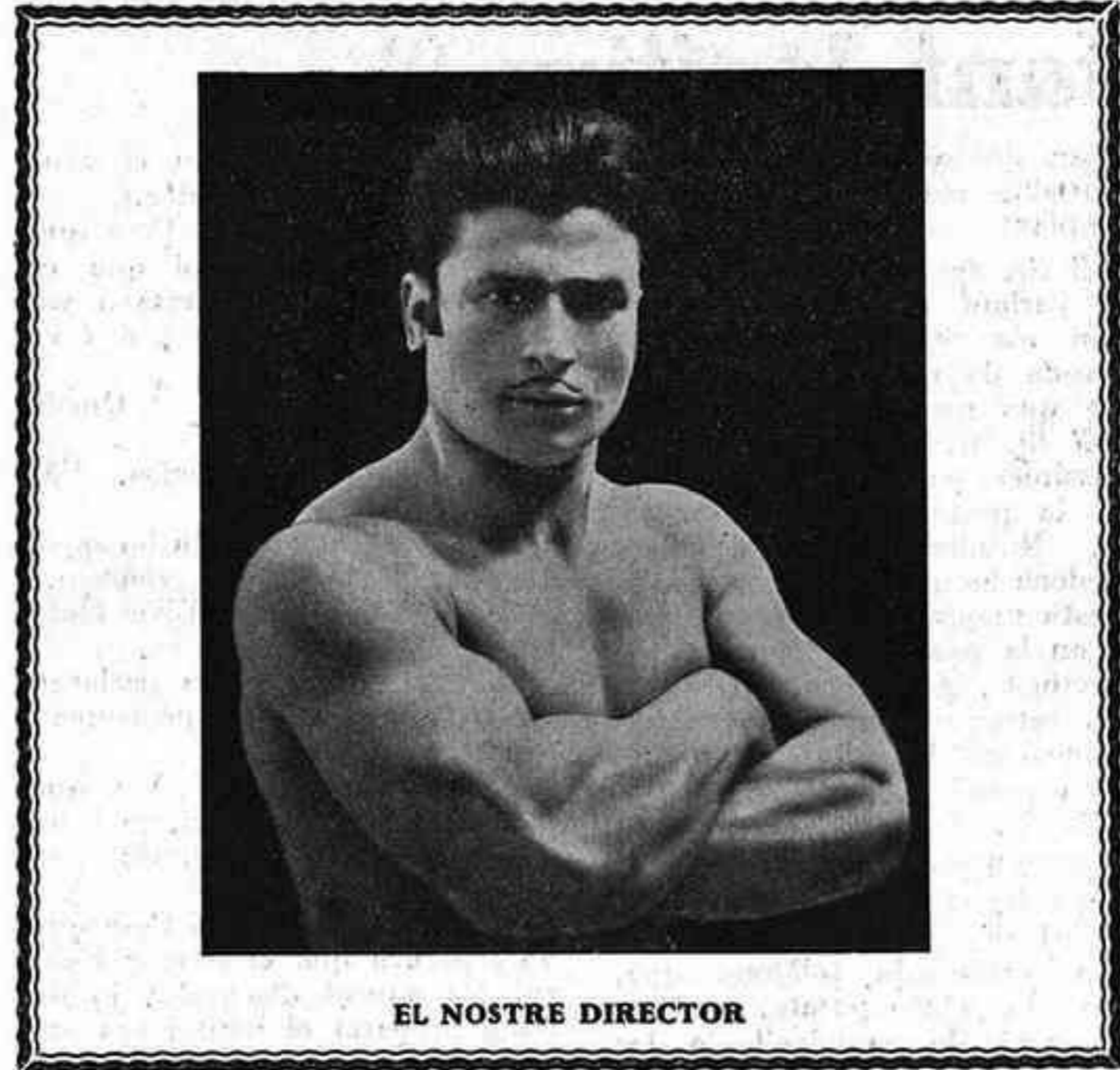
«Por Enero Juan tercero.»

Car el senyor Francese Cambó, té un do preciós inestimable: equivocarse infaliblement; de manera que equival a tenir el do de profecia. Basta prendre's a l'inrevés allò que ell diu del dret; és a dir, tot al contrari del que feien els antics jueus amb els compatriotes i avantpassats de D. Paeo, els acreditats vidents Isaies i Daniel, per saber el futur d'una manera matemàtica. I ara precisament acaba de profetitzar, mitjançant una nota, adreçada als amics de «Castilla, León, Murcia y Extremadura, etc., etc.», que la República està consolidada del tot.

Llegir-ho i fer-nos monàrquics, ha estat tot u. Ens n'hem fet tan de pressa com el senyor Companys va oscillar del lerrouxisme al reformisme (aleshores monàrquic), del reformisme a la ra-bassa, i d'aquí a su última morada per ara i tant, el Catalanisme.

Encara que, ben mirat, no les tenim totes: ¿i si les declaracions d'en Cambó fossin una maquiavèlica maniobra?

Potsers en Cambó ha declarat el que no creia per veure si el públic es convenç del contrari del que ell ha declarat.

EL NOSTRE DIRECTOR

mirar de trobar una explicació un xic més emotiva, dramàtica i sensual, per mirar de complaure tothom. Aquí va.

Característiques del redactor

El redactor d'EL BE NEGRE, en principi, ha d'ésser un home mal educat, de mal genit, mastegatxos i malagast. Amb bons sentiments, no es pot escriure un periòdic com el nostre.

Per entrar a la Redacció d'EL BE NEGRE precisa un examen previ de les condicions morals i artístiques del sollicitant. A tal fi, es forma un tribunal autoritzat d'en Pociello. A la seva dreta, s'hi asseu el delegat de la Lliga Maçònica i Espiritista, i a l'esquerra, el director en funcions d'EL BE NEGRE.

L'interrogatori el fa el secre-

parats, escandalosament nues, només hi ha dos retrats: un d'en Pociello Forradellas, fet el dia que es va firmar l'armistici de la Gran Guerra, i un altre, en forma de fris, que agafa tres panys de paret, de la família Xirau Palau tirant l'art al moll de Cadaqués. Primitivament, aquest quadro era pintat per en Sorolla, però l'haguérem de retirar perquè, tal com va dir oportunitatment el nostre director, el nostre mal no volia Sorolla. Ara, el quadro, representant el mateix tema, és obra de l'Helios Gómez que ens l'ha pintat en les comptades hores de lleure que li deixa la seva ocupació d'estar a presidí.

L'interrogatori

Doncs, bé: l'interrogatori sol anar així:

Secretari. — Vós preteneu

L'aparició d'un vampir

Varsòvia, 4.—Des de fa alguns dies, les autoritats estan molt preocupades a conseqüència d'haver-se registrat diversos atacs contra dones joves, portats a cap per un desconegut a la regió de Benthem.

La impressió produïda per aquests fets és molt gran, i són molt poques les dones que s'atreveixen a sortir soles de casa seva quan arriba la nit.

El doctor Hayguadé, de Cracòvia, ha declarat a la premsa que és molt possible que el vampir sigui un tal Khasanhovas, de Sant Sadurnnisky, ministre del president Pildusky. La nova ha causat sensació.

Sabem que algú s'ha jugat una caps de cigar a què nosaltres no aprofitariem un magnífic tema humorístic d'aquesta setmana.

Té raó aquest senyor: no l'aprofitarem.

En Ventosa i Calvell ha descobert un poderós específic contra la calvicie.

Gràcies a això espera ben aviat no ésser tan «Calvell».

Més bon ofici és el de «Ventosa», que vol dir «amar xuclants».

Diu que no trigarem gaire a veure la mort de La Humanitat.

Quin cataclisme «cosmètic»! que diria en Pich i Pon, amo d'en Companys i lacai de Primo de Rivera.

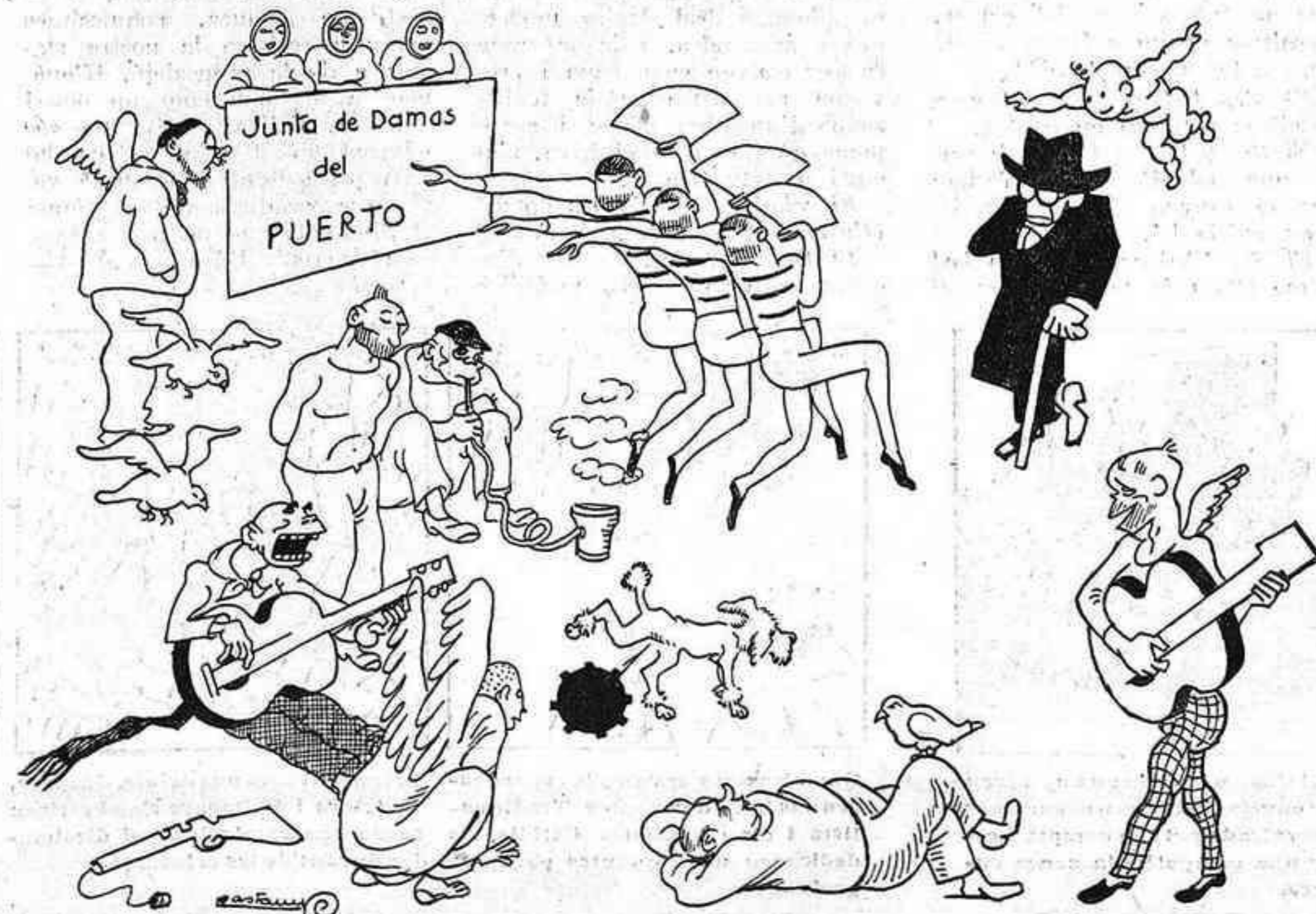
Un excèntric nord-americà diu que dona deu mil dòlars per la cabellera de Ventura Gassol, sempre que s'avingui a que la hi tallin al bell mig de la plaça del ciutadà Sant Jaume.

El doctor Aiguader, quan presideix les sessions municipals, usa calçotets de llana del doctor Rasurel.

Així és més disimulat.

Han demanat la seva admissió al partit d'Esquerra Catalana, els nostres distingits amics els senyors Carles Capdevila i Manuel Brunet. Feia temps que es venia venir.

Sabem que els corredors d'anuncis d'EL MATI n'ofereixen amb indulgències parcials o plenaries. Sempre és més fàcil prometre descomptes a l'altra vida que a l'actual i present.

Com hauria acabat la F. A. I. esperant la dimissió del senyor Anguera de Sojo, si el Govern no li hagués trobat substitut.

MOLT

Existeix un senyor que es diu Villorias o alguna cosa per l'istil i que, a més a més, és un autor dels més consagrats al Teatre Espanyol.

A les dots creadores d'aquest escriptor es deu la darrera obra estrenada a Can Santpere, que es titula *L'home de la son*, o alguna cosa per l'estil.

L'interessant del cas, és que el dia abans d'estrenar-se el vodevil, en Santpere va cridar l'autor i va dir-li:

—Noi, els dos darrers actes no m'agraden; fes-los nous.

L'autor, ja avesat als costums de la casa, no va esgarriar-se gens ni mica davant la perspectiva d'escriure de cap i de nou dos actes vint-i-quatre hores abans de l'estrena.

De totes maneres, l'endemà va presentar-se tot compungit davant d'en Santpere i va dir-li:

—Noi, només he tingut temps de refer el segon acte.

—No t'amoinis — feu en Santpere —. Ja ens ho arreglaré.

I s'ho varen arreglar, efectivament.

Els dos primers actes, pam ençà pam enllà, foren dits gairebé tal com els havia escrit llur autor. Però en arribar al tercer, en Santpere va haver de treure a relleu i vallescar les seves dots genials d'improvisador.

—Apa—va dir a dues actrius—. Ara sortiu vosaltres i despulleu-vo.

—Però, què direm?

El que us sembli.

—Oh! ja ho fem sempre, això...

—Doncs, avall!

Sortiren les dues actrius i al cap de mig minut, ja estaven en camisa. Ovació.

—Ara — digué en Santpere a en Cabrera —, surt i queda't en calçotets.

Tal dit, tal fet. Nova ovació.

Aleshores entrà en escena en Santpere i palpà copiosament tot el que bonament es podia palpar.

I, etc., etc., així tot l'acte. Que fou el de més èxit de l'obra. (Càlia dir-ho?)

La història que acabem d'explicar no té altra gràcia que la d'ésser absolutament verídica.

En Jaume Passarell va escriure a *Mirador* un article a propòsit de la darrera obra d'en Mantua. En Passarell es picava ostensiblement el pit i deia que l'autor de *La Morena de Coll Blanc* era un escriptor genial i que tots els crítics que l'havien combatut eren o bé uns envejosos o uns equivocats.

En Passarell, mestre en l'art de rifar-se el senyor Gastó A. (ah?) Mantua, havia trobat la manera de fer-li una nova facècia. Però es trobà que no sols fou l'autor agraciats el que es prengué seriosament aquella caratada d'elogis. Bona part dels lectors i fins algun crític teatral pensaren que en Passarell s'havia tornat boig.

Amb el qual es demostra — moralitat — que amb en Mantua no s'hi poden fer bromes. Se li pot dir que és un ase, i prou.

Tot el demés, són matisos perillosos...

Abans de tancar les portes del teatre català, al Novetats

Divendres fou posat a la venda l'ALMANAC d'EL BE NEGRE. Ara, vostès mateixos...

El Centre Tradicionalista de Vimbodí, cada any per la diada del reis organitzava una cavalcada suntuosa a tot ser-ho.

han estrenat una comèdia d'en Josep Maria Polch i Torres — *Julietta, filla única* — en la qual tots els personatges són tan decents, tan honorats, tan bones persones, que l'espectador no arriba a comprendre com una gent tan formal no es dona vergonya de sortir a un escenari a fer comèdia.

Si amb aquesta estrena el senyor Canals es proposava demostrar que és preferible fer sarsuela que teatre català, val a dir que s'ha sortit amb la seva.

Després d'haver realitzat una de les temporades de teatre més digne que hem vist aquests darrers anys a Barcelona, la senyora Margarida Xirgu abandona el Goya.

—Però — ha dit la senyora anant? — es, pregunta algú.

No gaire bé, sembla.

—Però — ho dit la senyora Xirgu — resulta que ve tan poca gent si fas bon teatre com si el fas dolent. Tant per tant, més val fer-lo bo...

N'hi ha molts que creuen que, tant per tant, més val fer-lo dolent.

Abrics "Consistori", de pell d'elefant legítim (1)

El Dr. Aiguader (despertant-se). — On sóc? (El senyor Comes, que seu al seu costat, li diu on és.) Ah, sí: sóc a la presidència del saló de sessions de l'Ajuntament, i haig de tocar la campaneta.

La campaneta (tocant). — Ninc! Ninc!

El Dr. Aiguader. — Aprovat? Aprovat!

El Sr. Vächier (al públic). — Avui parlarem dels telèfons aplicats a la indústria taxista.

El públic. — A veure si ens enredarà un altre cop! Ja n'estem fins al capdamunt!

El Sr. Vächier. — I jo? Jo ja en tinc els pantalons plens! Però avui va de debò, ¿oi, Casanoves?

El Sr. Casanoves (ja que si amb el cap perquè no el sentien). — Aquí porto uns documents que diuen que el senyor Vächier ha fet això i allò. (Obra les mans i va tancant els dits començant pel dit petit, en un gest ràpid.)

El Sr. Solà. — Aquí porto uns documents que diuen que el senyor Vächier ha fet això i allò. (Obra les mans i va tancant els dits començant pel dit petit, en un gest ràpid.)

El Sr. Samblancat. — Quina pepa! El que ha fet el senyor Vächier ha estat treballar com un negre, que jo ho he vist i ho puc certificar!

El Sr. Solà. — És que tinc actes notariaus.

El Sr. Jové. — Ja l'he enganxat! Ja l'he enganxat! S'ha atrevit a fer aixecar actes notariaus del que fan els regidors! S'ha ficat en la vida privada dels regidors dintre de l'Ajuntament!

El Sr. Solà. — És que el secretari del senyor Vächier recomanava per escrit les cases que li convenia per a pintar els taxis.

El Sr. Samblancat. — Quina pepa! El que ha fet el senyor Vächier ha estat treballar no com un negre, sinó com un ase, que jo ho he vist i ho puc certificar!

El Sr. Solà. — És que els fanalots del lliure nocturn valen dues pessetes i en fan pagar cinc-centes.

El Sr. Samblancat. — Quina pepa! El que hi ha és que el senyor Vächier ha treballat, no com un negre, no com un ase, no com un burro, sinó com tota una rècua de burros! Jo ho he vist i ho puc certificar.

El Sr. Solà. — La dona del

—Només demanen un ministre i un governador. ¡Ja s'acomentaran amb trenta mossos d'esquadra!

Cèsar no solament ha d'ésser honrada, isó que ho ha de semblar!

El Sr. Jover. — Protesto que tot parlant dels «taxis» es fiquin els regidors en la vida privada de ningú. Jo sóc «estetic» que no hi ha res d'això!

El Sr. Giralt. — Poques, poquíssimes paraules diré per fixar la posició d'aquesta minoria. Nosaltres, que en altres ocasions hem estat al costat d'aquesta majoria, hi estarem també en la present, i sempre que convingui, perquè nosaltres estem sempre disposats a sacrificar-nos pel bé comú i no ens dolen prendes.

El Sr. Llopart. — Això és un monopoli.

El Sr. Vächier. — No ho entén! Es tracta simplement d'una xarxa de telèfons que, com que ja són posats, no hauréu sinó de prendre'ls a les entitats que els tenen i no ens costarà un centíem i encara n'hi guanyarem.

El Sr. Llopart. — Costarà 292.000.

El Sr. Vächier. — A qui?

El Sr. Santamaria. — A l'Ajuntament.

El Sr. Vächier. — ¿I qui parla de l'Ajuntament, ara? Jo dic, perquè ho sé, que no ens costarà un centíem i encara hi guanyarem.

El Sr. Santamaria. — Costarà 292.000 pessetes!

El Sr. Vächier. — A qui?

El Sr. Llopart. — A la ciutat.

El Sr. Vächier. — ¿I qui parla de la ciutat? Això és desplaçar les qüestions! Jo demano que s'aprovi.

El Sr. Segarra. — Com que el senyor Casanoves va dir que la majoria es feia solidària del senyor Vächier, ara hauran de votar el seu projecte.

El Sr. Casanoves. — I és clar que el votaran! Nosaltres som així perquè venim del carrer. Nosaltres venim a fer revolució i no a fer administració!

El Sr. Pellicena. — Doncs, nosaltres votarem en contra.

El Sr. Solà. — Podria haver-hi una solució de concòrdia: que el senyor Vächier dimittís i tot aniria bé.

El Sr. Vächier. — I un be! Mira. (Posa la mà dreta en el

plec del colze i plega el braç com qui fa un sandvitx.)

El Dr. Aiguader. — Com que el senyor Vächier vol que es passi a votació, es passa a votació. (Es pasa a votació i es vota i queda votat.)

El Dr. Aiguader. — Queda votat.

El públic. — Gràcies, Vächier.

El Sr. Vächier. — Ja ho saps, disposa. Després ens veurem.

El públic. — Tractes són tractes.

El Secretari. — Ara parlarem de la pròrroga dels pressupostos.

El Sr. Bausili. — Ara que parlem de pressupostos, jo tinc, casualment, un discursàs per fer. (El fa.)

El Sr. Casanoves. — Com que no esperava que el senyor Bausili fes aquest discursàs, jo no tenia preparat el meu i ara em trobo una mica eixut. De totes maneres, en diré quatre de fresques a aquests darrers punts d'Alfons XIII. Nosaltres venim del carrer uns i del Camp de Tarragona d'altres, i si hem trobat una certa col·laboració, dintre d'aquesta casa, potser no hem trobat la que sol necessitar l'home que ve del carrer, i és per això que ens hem voltat de gent de la nostra confiança.

El Sr. Xirau Palau. — Nosaltres, els «socialistes», venim a establir un règim socialitzant com el de Viena. Volem que mentress ells obrers no puguin viure en cases decentes, ells que tinguin palaus no puguin viure en palaus, encara que siguin paraus xirraus.

El Sr. Giralt. — Poques, poquíssimes paraules diré, com sempre, perquè sempre és tard, per sortir al pas de tot el que es pugui dir de negligència. No hi ha hagut negligència, perquè nosaltres hem ofert la nostra col·laboració, perquè es tracta d'homies d'ideologies modernes i avançades, i la pròrroga és per conveniència sana i previsorà per permetre la realització d'un obra eficaç i apropiada que, si no definitiva, s'acosti a definitiva.

El rellotge. — Són les dotze! (Entrem al darrer dia de l'any.)

El Dr. Aiguader. — Des d'aquest moment us presidirà

EL LIBRE A LES ESCOLES

Recomanem el film americà que passen al Lido i que s'anomena «Su hombre».

Ambient de barris baixos; bars, mariners, prostitutes, sostenen i plantofades.

La virtut triomfa, perquè en la nostra època, la virtut sempre triomfa—sobretot al cinema.

Però, això a part, i a part, també, la punta de sensibleria corresponsent, «Su hombre» és una pel·lícula forta, divertida, plena de color. Cap a l'acabament, veiem una batalla campal dintre d'un bar, que és una de les coses més reeixides—potser la millor—que, en aquest ram—i això que se n'ha abusat tant—hem vist al cinema.

L'ambient és el veritable protagonista d'aquest film. Els personatges i les escenes episòdiques agafen un relleu excepcional i la trama central podríem dir que passa a segon terme. El vuitanta per cent de la pel·lícula es desenrotlla dintre d'un bar i, malgrat això, l'interès no decau un sol moment.

La llàstima és que films d'aquesta categoria s'hagin d'estrenar d'una manera gairebé clandestina, mentre a les sales de primera categoria passa qualsevol imbecilitat, a condició que estigui parlada en castellà.

I ara que parlem d'imbecilitats, direm que tampoc no hem anat a veure «El pasado acusa».

«El misterio de la cambra groga» ens presenta un cas raríssim dintre els costums del cinema. O sigui, un film que s'aguantava més per la força de l'argument que no pas pel treball dels artistes o per la traça

del director. La famosa intriga inventada per Gaston Leroux té encara prou empenya per a fer oblidar una mala fotografia, una interpretació massa «teatral» i per a convertir un film cinematogràficament mediocre, en una obra apassionant.

Posem a part—ben a part—el treball intel·ligent i ple de simpatia del jove actor que interpreta el paper de Rouletaville. Ho fa tan bé, que no sembla actor francès.

I això que acabem de dir, no és pas un elogi banal.

Un altre film francès: l'opèreta «Pas sur la bouche», música de Christiné.

La majoria de films francesos tenen un aire de misèria honesta, que col·loquen l'espectador en el mateix pla d'incomoditat en què us situa la visita a una família pobra i desgraciada.

«Pas sur la bouche» no és una excepció a aquesta regla. Decorats tronadets, fotografia econòmica i, tot plegat, la impressió dominant que metre per metre s'han escatimat els diners. I aquesta opèreta, que podria ésser una cosa divertida, es fa malbé per la manca absoluta de fantasia, d'entrain, d'artistes i d'assaigs.

La música, però, és bonica. D'on resulta que «Pas sur la bouche» és més interessant en discos que en pel·lícula.

«La pecadora», amb Adolf Menjón, ens serveix per a tenir un record encara falaguer d'aquest gran artista que ja ha passat de moda.

Per què? Perquè ha passat de moda, vet-ho aquí.

El Sr. Solà. — Posà en llibertat els presos governatius del senyor Compans.

El Sr. Lluhi. — Que en sou de tonto! En Compans els tenia a la presó per a afavorir-los.

El Sr. Casanoves. — L'Anguera i els altres governadors són d'Acció Catalana, i nosaltres els volem dels nostres, perquè tothom que tingui un càrrec sigui dels nostres.

El Sr. Giralt. — Jo ja he dit en poques, poquíssimes paraules, que nosaltres retirarem la signatura de la proposició.

El Sr. Pellicena. — Així, com que se n'aniran per no votar-la, nosaltres també sortirem i s'haurà d'acabar la sessió.

El Sr. Solà. — Tanquen les portes!

El Sr. Pellicena. — Ens han ben fumut. Votarem en contra.

El Sr. Giralt. — I nosaltres, per a no veure tot això, ens n'anirem, ara que les portes ja s'han tornat a obrir.

El Sr. Ullé. — Ara ens deuran la vida.

L'Home dels Nassos. — Apa, votem, que es tard i vol ploure. (Voten i queda aprovada la proposició.)

El Sr. Solà. — Ara parlarem de felicitar el senyor Marcell Domingo.

El Sr. Casanoves (a l'Home dels Nassos). — Que ets ase! ¿No veus que han passat les hores reglamentàries?

L'Home dels Nassos. — Té raó! Ninc! Ninc!

El Sr. Jové. — La «gallotina»! Quin cop de «cotxes»! S'aixeca la «secció»!

del director. La famosa intriga inventada per Gaston Leroux té encara prou empenya per a fer oblidar una mala fotografia, una interpretació massa «teatral» i per a convertir un film cinematogràficament mediocre, en una obra apassionant.

Posem a part—ben a part—el treball intel·ligent i ple de simpatia del jove actor que interpreta el paper de Rouletaville. Ho fa tan bé, que no sembla actor francès.

I això que acabem de dir, no és pas un elogi banal.

Un altre film francès: l'opèreta «Pas sur la bouche», música de Christiné.

La majoria de films francesos tenen un aire de misèria honesta, que col·loquen l'espectador en el mateix pla d'incomoditat en què us situa la visita a una família pobra i desgraciada.

«Pas sur la bouche» no és una excepció a aquesta regla. Decorats tronadets, fotografia econòmica i, tot plegat, la impressió dominant que metre per metre s'han escatimat els diners. I aquesta opèreta, que podria ésser una cosa divertida, es fa malbé per la manca absoluta de fantasia, d'entrain, d'artistes i d'assaigs.

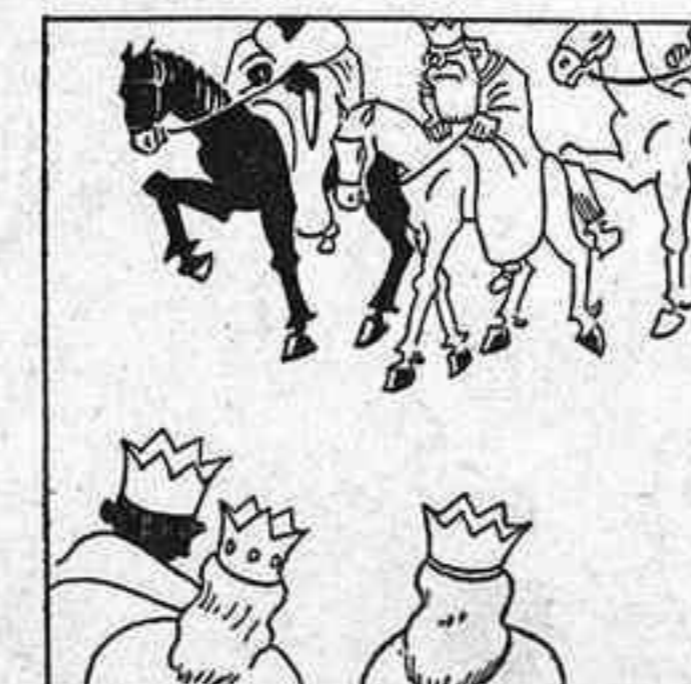
La música, però, és bonica. D'on resulta que «Pas sur la bouche» és més interessant en discos que en pel·lícula.

«La pecadora», amb Adolf Menjón, ens serveix per a tenir un record encara falaguer d'aquest gran artista que ja ha passat de moda.

Per què? Perquè ha passat de moda, vet-ho aquí.

Els del Centre Catòlic un any varen sentir enveja i decidiren organitzar una cavalcada pel seu compte i establir una competència sense contranys.

Quan les dues cavalcades es trobaren els reis del Centre Tradicionalista i els del Centre Catòlic, es dedicaren unes quantes paraules groixudes.

I renegant com uns orlors, Gaspar, Melcior i Baltasar s'embestiren sense contemplacions ni dissimular davant de les criatures.

Davant d'aquella desfeta les criatures de Vimbodí ja no creuen amb els reis i la República s'ha vist obligada a suprimir la festa.